

Է

« ԶԲ գեղեցիկ իմ կորուսեալ հայրենիք .
Ո՛ւր յիշատակ աղետաւոր եւ քաղցրիկ » :

Իտալացի բանաստեղծին այս երկու տողերը, զորս գրած է Բարեւլացւոց գետոյն եզերք տարազրեալ Իսրայելացւոց բերանը, յոյժ վայելչական էին մեր գաղթական եղբարց ալ, երբ ընդ երկար ճանապարհորդելով հասան իրենց խոստացեալ երկիրը, Դօն գետին հիւսիսային ափանց վրայ: Աչք մի կու տան նոքա այն վայրենի և անծառ անապատին, որոյ ծայրը հեռուն երկնից հետ կը միանայ, ուր չիք ոչ լեռ, ոչ բլուր և ոչ անապատ ամայի. ուր միայն տեղ տեղ շամբեր և եղէգնուտներ կ'երևան ամառատեն, վասն զի Դօն գետն վեր բարձրանալով գարնան իւր թումբերէն՝ կ'ողողէ երկիրը ցմեժ տարածութիւն, և ապա տակաւ յետս քաշուելով ճախճախուտներ կը թողու այս դին այն դին: Զայս ամենայն տեսնալով տարագիր հայկազուն Տարբիացիք, կը լքանին, կը կոտորի սրտերնին, աչքերուն առաջ կը բերեն իրենց կորուսեալ հայրենիքը՝ հեշտին ելևէջներով, հոյակապ մայրաքաղաքն Կաֆա՝ իւր 36 ծովահայեաց և գմբէթազարդ եկեղեցեօք, այգիներով և պարտէզներով, Սուրխաթ նսեմաստուեր խիտառխիտ անտառներով, և անոնց մէջ վանքերով և արեղայից հողեօններով. Կէօք-Թէփէ՝ բարձրաբերձ ժայռերով, Սուլտան-Սալա, Թոփլու, Օրդալան, Սօփուք-Սու, Սուլդայիա, իրենց կանաչագեղ բլուրներով, այգիներով, պտղատու պարտէզներով, անտառներով. կը հառաչեն նոքա սրտերուն խորե-